

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 06.03.2015 nr 6-1/150048/1501009

Lõppvastus Viivis tasumata elatiselt

Austatud

Pöördusite õiguskantsleri poole, kirjeldasite raskuseid lastele määratud elatise kättesaamisel ja tõstasite sellega seonduvalt mõned olulised küsimused.

Õiguskantsler esitas osaliselt oma seisukohad tema 30.01.2015 vastuses 6-1/150048/1500477.

Küsimuses, mis puudutas võimalust nõuda maksmata elatiselt viivist, pöördus õiguskantsler selgituste saamiseks justiitsministri poole. Justiitsminister vastas 05.03.2015 kirjas 10-2/988, et peab viivise nõudmist tasumata elatiselt võimalikuks.

Pärast justiitsministri vastuse ja asjakohaste õigusnormidega tutvumist asub õiguskantsler seisukohale, et õigusnormid näevad ette võimaluse nõuda tasumata elatiselt viivist.

Õiguskantsler selgitab, et ei perekonnaseadus (PKS) ega ka võlaõigusseadus (VÕS) näe ette keeldu nõuda elatiselt viivist. Samuti puudub otsene Riigikohtu praktika antud küsimuses. Küll selgitas Riigikohus oma 21.03.2007 lahendis [3-2-1-3-07](#), et kohustuse täitmist reguleerib VÕS § 1 lg 1, millest tulenevalt kohaldatakse VÕS üldosas sätestatud muuhulgas ka nende võlasuhetele, mis ei ole tekkinud lepingust. Seega saab VÕS üldosa kohaldada lisaks VÕS sätestatud lepingulistele ja lepinguvälistele kohustustele ka muudele seaduse alusel tekkinud kohustustele, sealhulgas PKS sätestatud ülalpidamiskohustustele niivõrd, kui võrd PKS ei näe ette teisiti. Kuna PKS ülalpidamiskohustuse täitmist täpsemalt ei reguleeri, tuleb selles küsimuses Riigikohtu sõnul lähtuda VÕS regulatsioonist (otsuse p 12).

Kuigi Riigikohus kujundas tsiteeritud seisukoha varasemalt kehtinud perekonnaseaduse kontekstis, on see Justiitsministeeriumi sõnul asjakohane ka kehtiva PKS-i kontekstis. Kehtiv PKS ei keela elatiselt viivise nõudmist, samuti ei sätesta PKS erisusi ülalpidamiskohustuse täitmise viivitamise osas. Õiguskantsler nõustub ministri seisukohaga.

Lõpetuseks tänab õiguskantsler Teid tema poole pöördumise ja küsimuse tõstatamise eest. Uurimise tulemusena saadud selgus on kindlasti oluline paljude teistegi sarnaste olukordade jaoks. Nii nagu õiguskantsler rõhutas juba oma 30.01.2014 kirjas, peab kogu õigussüsteem

andma maksimaalselt parima lapse õiguste kaitseks, s.j on vanema ülalpidamiskohustus oluline Põhiseaduse tasandil sätestatud nõue (Põhiseaduse § 27 lg 3). Lapse õigused on olnud ja on jätkuvalt õiguskantsleri järjepideva kõrgendatud tähelepanu all.

Ühtlasi teatab õiguskantsler, et ta lõpetab selle küsimuse edasise uurimise.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel